

Vienota kārtība veselības aprūpes nodrošināšanai Cēsu novada izglītības iestādēs

Atsaucoties uz Ministru kabineta (MK) noteikumiem, kas regulē izglītības iestāžu profilaktisko veselības aprūpi, pirmo palīdzību un drošību, Cēsu novada dome pieņēma lēmumu, ka ar 2024.gada 1.janvāri Cēsu novada izglītības iestādēs nav jābūt sertificētai medicīnas māsai. Saistošie noteikumi paredz medicīnas māsu saglabāšanu iestādēs, kur ir sertificēti medicīnas kabineti un iestādēs, kur vismaz 25% izglītojamo ar īpašajām vajadzībām. Savukārt citās izglītības iestādēs lēmums, saglabāt vai nesaglabāt medicīnas māsu, ir direktora kompetencē.

Noteikumi veidoti vienoti visā novadā, nodrošinot vienotu pieeju un radot struktūru, ka lēmuma pieņemšanu par skolas personālu lēmumu pieņemšanas procesā izglītības iestādes vadībai.

MK noteikumi paredz, ka jebkurā gadījumā, veidojoties traumām vai citām ar veselību saistītām ārkārtas situācijām, ir jāizsauc ātrā palīdzība, jo izglītības iestādēs atļauts veikt vienīgi pirmās palīdzības procedūras, taču medicīniskas manipulācijas izglītības iestādē neveic. Pirmās palīdzības procedūras atļauts veikt vai nu medicīnas personālam vai arī citai personai, kas ieguvusi pirmās palīdzības kursu sertifikātu, kura iegūšanu izglītības personālam apmaksā Cēsu novada pašvaldība. Šajā gadījumā direktoram ir tiesības lemt par to, vai saglabāt medicīnas māsu un vai mainīt amatu aprakstu, iesaistot citu izglītības iestādes darbinieku šo pienākumu veikšanā.

Svarīgi ņemt vērā, ka gluži šāda pati rīcība tiek veikta drošības jomā. Piemēram, vardarbības gadījumos izglītības iestādē tās darbinieki veic pirmos preventīvos pasākumus, lai novērstu drošības apdraudējumu, taču tālāk šo situāciju nav jārisina, bet gan jānodod policijas pārziņā, kas arī uzņemas atbildību par tālāku situācijas risināšanu.

Dažādās pašvaldības izglītības iestādēs šis jautājums tiek un tiks risināts dažādi. Tajā skaitā arī veidojot administratora pozīcijas. Ņemot vērā to, ko no izglītojamo profilaktiskās veselības aprūpes, pirmās palīdzības un drošības drīkst nodrošināt izglītības iestāde, ne vienmēr ir nepieciešama sertificēta medicīnas māsa kā slimnīcā vai vispārējā aprūpē. Protams, skolu vadība ir tiesīga lemt saglabāt medicīnas māsu, ja uzskata, ka tā ir nepieciešamība.

"Kopš neatkarības atjaunošanas strādājot Vecpiebalgas vidusskolā, mūsu izglītības iestādē nekad nav bijusi medicīnas māsa. Situācijās, kad bērns juties slikti vai gūta kāda trauma, to risinājuši skolotāji paši, protams, nepieciešamības gadījumā sazinoties ar Vecpiebalgas "Doktorāta" medicīnas darbiniekiem. Esam pateicīgi pašvaldībai par piešķirto finansējumu jaunai štata vienībai izglītības iestādē, proti, administratoram,

kura viens no darba pienākumiem ir arī šādu situāciju risināšana un tas vairs negulstas uz mācību priekšmetu vai klases audzinātāja pleciem. Lai spētu sniegt pirmo palīdzību, administrators apguvis pirmās palīdzības sniegšanas kursus, savukārt situācijās, kad nepieciešama mediķu iesaiste, sazināmies ar ātro palīdzību, kā to paredz rīcības algoritms šādās situācijās," savā pieredzē dalās Vecpiebalgas vidusskolas direktore Ilona Strelkova.

Tāpat, lai veicinātu caurskatāmību un efektivitāti, pašvaldība ir ieviesusi vienotu normatīvu vispārējam izglītības personāla atalgojumam, piesaistot to minimālajai algai, kas nozīmē, ka, mainoties minimālajai algai, mainās visa izglītības iestādes personāla atalgojums. Pērn izglītības iestāžu vispārējā personāla atalgojumam pašvaldība papildus atvēlēja 700 000 eiro. Savukārt 2024.gadā – tikai, lai izlīdzinātu minimālo algu – papildus pēc pirmajām aplēsēm būs nepieciešami 120 000 eiro. Šis solis ļauj izlīdzināt atalgojumu, kā arī nodrošina pārredzamu naudas izlietojumu, kas ir svarīga daļa no vispārējās pārvaldības sistēmas uzlabošanas.

Strādājot pie vienota normatīva vispārējā personāla atalgojumam, šajā gadījumā izglītības jomā, iespējams paralēli sakārtot virkni lietu, tādējādi veidojot efektīvu un caurskatāmu pašvaldības darbu un atbildīgu finansējuma ieguldīšanu.